

Rahoitusmarkkinaosasto

Elina Rantakokko, lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö

**Talousvaliokunta keskiviikko 02.09.2026 klo 11.00 / K 3/2026 vp / Lausuntopyyntö -
Rahanpesusääntelyn aiheuttamien negatiivisten vaikutusten ehkäiseminen ja ennakkovaikuttaminen
tilanteen parantamiseksi HE 323/2022 vp – EV 311/2022 vp**

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy konkreettisiin toimiin rahanpesu sääntelyn kansalaisjärjestöille, yhdistyksille ja pienille yrityksille aiheuttamien negatiivisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja panostaa aktiiviseen ja pitkäjänteiseen ennakkovaikuttamiseen EU:n tasolla ja muilla kansainvälisillä foorumeilla tilanteen parantamiseksi.

Valtiovarainministeriön ja sisäministeriön asettamalle kansalliselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisyhteistyöryhmälle perustettiin helmikuussa 2022 NPO-alatyöryhmä (NPO, Non-profit organisation eli voittoa tavoittelematon organisaatio). Työryhmän työ oli hetken aikaa katkolla, kun sisäministeriö joulukuussa 2022 asetti Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta ja voittoa tavoittelemattomat toimijat -hankkeen, jolla korvattiin NPO-alatyöryhmä hankkeen toimikauden ajaksi. Hankkeen tavoitteena oli muun muassa päivittää kansallinen arvio NPO-sektoria koskevista rahan pesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä sekä laatia sääntely/säädösmuutostarpeista arviomuistio vuoden 2024 aikana. Hankkeessa valmisteltiin kansallinen NPO-sektorin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio.

Viranomaisyhteistyöryhmän NPO-alatyöryhmä on jatkanut toimintaansa vuoden 2025 alusta lähtien sisäministeriön NPO-hankkeen päätyttyä ja valmisteli NPO-riskiarvioon liittyvää toimintasuunnitelmaa, joka julkaistiin keväällä 2026.

Uudessa EU:n rahanpesusääntelyssä, jonka soveltaminen alkaa pääosin vuonna 2027, on kiinnitetty huomiota derisking- ja financial inclusion -ilmiöihin ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämissääntelyn ei-toivottujen seurausten torjumiseen. Maailmanlaajuinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastainen toiminta ryhmä, (FATF, Financial Action Task Force), on muuttanut suosituksiaan sen varmistamiseksi, että toimet, joilla NPO-sektoria suojellaan rahanpesulta ja terrorismin rahoittamiselta, ovat kohdennettuja ja oikeasuhteisia ja että FATF-suositusten soveltaminen ei johda

kansalaisyhteiskunnan tukahduttamiseen. Muutoksilla pyritään edistämään taloudellista osallisuutta ja osallistamista ja rahan pesun estämistoimien oikeasuhtaisuutta sekä kannustamaan yksinkertaistettujen asiakkaiden tuntemistoimenpiteiden käyttöä. Edellä mainitut asiat huomioitiin myös valtiovarainministeriön rahanpesulainsäädännön kokonaisuudistusta koskevassa säädöshankkeessa (VM053:00/2024), jossa implementoidaan EU-sääntely ja tehdään muita kansainvälisistä velvoitteista tai kansallisista tarpeista johtuvia muutoksia sääntelyyn. Hankkeessa valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 105/2026 vp) on eduskunnassa käsittelyssä.

Valtiovarainministeriössä laadittiin virkatyönä peruspankkipalveluita ja luottolaitoslainsäädäntöä käsittelevä arviomuistio, joka julkaistiin 1.3.2024 ja jossa käsiteltiin peruspankkipalveluiden saatavuutta myös rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan sääntelyn näkökulmasta. Arviomuistion perusteella valtiovarain ministeriö asetti ajalle 31.10.2024–31.12.2025 peruspankkipalvelutyöryhmän (VM145:00/2024) jatkovalmistelemaan lainsäädäntömuutoksia, joiden avulla peruspankkipalveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä voitaisiin parantaa. Työryhmä luovutti mietintönsä 23.1.2026, se oli lausuntokierroksella 8.3.2026 saakka, minkä jälkeen työtä on jatkettu virkatyönä. Peruspankkipalveluita koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnan syysistuntokauden aikana.

Elina Rantakokko
lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö
elina.rantakokko@gov.fi
0295530507